

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theodōritu Episkopu Kyru Kai Eyagriu Scholastiku Ekklesiastikē Istorìa, Eklogai Apo Tōn Istorion Philostorgiu Kai Theodōru

Theodoretus <Cyrrhensis>

Mogvntiae, 1679

Cap. I. Quomodo post exitum impii Juliani, cum haereses paulatim defecissent, iterum Diabolus fidem nostram perturbaverit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14162

Nihilque eorum, quæ memoria digna sunt, per mollem ac solutam desidiam, perque oblivionem, quæ desidia proxima est, abditum delitescat. Divino igitur fretus auxilio, inde scribendi summam exordium, ubi viri superius à me commemorati historiae suæ finem fecere.

CAP. I.

Quomodo post exitum impij Juliani, cum hereses paulatim defecissent, iterum Diabolus fidem nostram perturbaverit.

Cum Juliani impietas Martyrum sanguine jam submersa esset, & Arii vesania fabricatis apud Nicæam compedibus adstricta: Eunomius quoque ac Macedonius à Sancto Spiritu quasi vento quodam expulsi, circa Bosporum, & ad sacram urbem Constantinopolim fracti obrutique essent: Cum jam sacrosancta Ecclesia recenti sordium squallore deposito, pristinum decorem recuperaret, & amictu aurato ac variegato induta, cœlesti Sponso atque amatori desponderetur: id moleste ferens Dæmon virtutis inimicus, novum quoddam & inusitatum belli genus adversus nos excitavit: simulachrorum cultum, qui jam oppressus jacebat, & servilem Arii vesaniam despectui aperte, ut hostis, oppugnare veritus est, quippe quæ tot ac tantorum patrum cœpiis munita esset, adeo ut ipse in ea oppugnanda maximam partem suarum virtutum amisisset. Sed magis latronum more id agere aggressus est, interrogationes quasdam ac responsiones commentus, quibus errantes ad Judæismum novo more traduceret. Nec intellexit miser, etiam inde se vincendum esse. Nam quod unum antea maxime impugnabat, id nunc miratur atque amplectitur: exultans ac triumphans gaudio, si non ex universo nos depulerit, sed vel unam dictionem adulterare potuerit. Ac sæpenumerò suâ se involvens malitiâ, unius litteræ immutationem commentus est, quæ ad eundem quidem duceret sensum; intelligentiam tamen à lingua disjungeret: ne utraq; Patrem & Filium uno eodemq; modo confiterentur & glorificarent. Porro quâ ratione singula ista perpetrata sint, & quem exitum habuerint, suo

Α ανεμμένη και εκλυτω ραθυμία, και ταυτης αρχιδύρω ληθη κενωσθησιν. Αεξομαι δε της θείας ηγυμενης ροπης οθεν οι λελεγμενοι μοι τλω ισορουν ατιλιπον.

Κεφ. α.

Οτι μετα την καταλυσιν η ασεβειν ιουλιανου των αμαρτων μικρον παυθεισων, υσυχον ο σωντος διδωσιν την πισιν σάλιν ιταρατην.

ΑΡΤΙΣΤΙΣ Ιουλιανὸς δυοσεβείας τοῖς ἰσὼν μαρτύρων αἵμασι καὶ ἀκλυθώσεως, καὶ τῆς ἀρεῆς μανίας σιωδεδείσης τῆς ἐν νικαίᾳ χαλκευθείσας πῆδας, δινομίει τε αὐτὸν μακεδόνικα ὑπὸ τῆς παναγίης πνεύματος κατὰ τὸν βοσπορον ἐκβραδύνων, καὶ πρὸς τὴν κωνσταντίνην ἱερεῖ ἰβρωδέντων πώσθη, ἥδη τῆς ἀγίας ἐκκλησίας τὸν πρὸς σάβλον ἀποδομῆς ῥύπον, καὶ πρὸς τὴν ἀρχαίαν ἐπαναγεμένης διψέπειαν, ἐν ἰμλισμῶ τε διασπασθεὶς ἐβλημένης πεποικιλμένης, τῆς τε ἐρησῆς ἡ νυμφίω σωμαροζομένης, ὅση ἐνεργασθῆ ὁ μισόκαλῶ δαίμων, ξένον τινα καὶ ἀλόκοτον ἡμῶν ἐπαίσησι πώλεμον, τὴν πεπεπλημένην ἐδωλολατρείαν ἀειφροσύνας, καὶ τὴν δαλικὴν δρεῖς μανίαν πρὸς κωνιζάμην καὶ πρὸς σαλίην μὲν ὡς ἐπὶ πρὸς τῆς αἰσθῆς δέδοικεν, ὑπὸ τοσούτων ἀγῶν πάλῃρων πνευγαθείση, καὶ τὰ πώλη της δυναμείως ἐν τῇ ταυτης πωλορητι παρηρημηθῆ λησεκῶς ἢ τὸ πρῶτον μαλῆσι, πένσεις τνας, διποκείσεις τε αὐτὴν χανώμην, πρὸς ἰεδαϊσμὸν κανοπέπην ἐπανάγων τὸ πλανώμην, εἰ σμικρὴ καὶ τὴν ἐντεδθεν ἠήανὸ δειλαιθῆ. ὅ γδ πρὸς τερρυ μόνον ἀνύπαλον εἶχε, νὸν τέθρητε καὶ πρὸς πύσσε. καὶ ὅση εἰ τῆς πωνίος ὀξείας γε φρουαθώμην, ἀλλῆ εἰ καὶ λῆξιν τνας πρὸς χαράθῆν οἶός τε χροῖτο. πωλλὰ καὶ τῆς εαυτῆς ἰλυπώμην κακία, καὶ γραμμαθῆ ἐναπαγῶν ἐτέχνασε, πρὸς μὲν τὴν αὐτὴν ἐλκοῖθῆ διάνοιαν ὅπως ἢ τὴν γνώμην της γλώσσης διαμμερίση, ἵνα μὲν τὴν αὐτὴν ὁμολογίαν τε καὶ δοξολογίαν ὁμοφρονῶς ἀμφὸ τῆς θεῶς πρὸς ἰαγοίον ὅπως δετέτων ἕκασον ἐπεράχθη, καὶ ὅπως τετέλειτηκεν, ἐν τοῖς ἰδοῖς πρὸς ἀθῆθῆμα κωροθῆ.

παρουφάνων ἐτικυῖ ἀλλοπάρετρον μὲν, ἰσο-
είας ὃ ἀξίον ἐξυρεῖν δυνήθει, τῷ ἰσοερίαν
λαπιθέμῳ ἐνθα τῷ Φιλανθρώπῳ ᾧ ἑξ-
σαίν θεῷ.

A loco ac tempore exponemus. Adre-
xam præterea quiddam memoratu di-
gnum reperire potuero, licet ab insti-
tuto nostro alienum esse videatur: fi-
nem scribendi facturus, ubi divino Nu-
mini placuerit.

Κεφ. β'.

C A P. II.

ὅπως ἐφορέθη τες εἶε· δὲ ἀναστασίῳ μαθητῷ, διδά-
σκει· μὴ θεοτόκον, ἀλλὰ χεῖρ δόκου τῷ ἁγίαν καλῶν
διομήτορα, δὲ ἐν αἰτίαν καὶ ἀεθλικὸς
ὁ μολογῆσαι.

Quomodo ex Concione Anastasi Presbyteri
deprehensus sit Nestorius, quod Mariam non
Deiparam vocaret, sed Christiparam: atque
idecirco hæreticus pronuntiatum sit.

ΕΠΕΙΔΗ γενεσέοις, ἡ θεόμαχ^ο γλώσ-
σα, τὸ καὶ ἀφ' αὐτῆς συνέδριον, τὸ
τῆς βλασφημίας ἐργαστήριον, ἐν ᾧ πάλιν
χεῖρὸς συμφωνεῖται τε καὶ περιπέσειαι, τὰς
φύσεις διαίρεθῆναι τε καὶ παραπτόμεν^ο,
ὁ μὴ δὲ ἐν αὐτῷ τῷ σωρῷ ὅσων ὅλως συν-
τεθείς κ^ε τὸ γεγραμμένον, ἢ τὸν ὑφαντὸν
διόλεε χιτῶνα ᾧ τῷ θεοτόκον ᾧ ἐφ' ἑρα-
γείας, τῷ μὲν θεοτόκ^ο φωνῶν τῷ πα-
ναγίῳ πνεύματι^ο ἡδὴ χαλκιδυθεῖσαν διὰ
πολλῶν ἐγκρίτων πατέρων, ἐξώθησέ τε ἵ
ἀπεβάλετ' τῷ δὲ χεῖρ^ο παροχα-
ραξας, ἀντεχάλκυσέ τε καὶ ἀνετύπωσέ
μυρίων τε αὐτῶν πολέμων τῷ ἐκκλησίαν ἐνέ-
πλησεν, αἵμασιν ἐμφυλίοις ταύτῃ ἐπικλύ-
σας· δοκῶ μὴ λησθήσειν πρὸς εὐλογον δια-
σκευῶν τῆς ἰσοείας, καὶ τῆς ταύτης τελευτῆς
καταλήσειν, εἰ γε προσημασθῆναι χεῖρ^ο
τῷ ἐπὶ πάντων συνεργεῖται^ο θεῷ ἐν τῆς
νεσοεῖς ἑξ ἑστέρας βλασφημίας. ἤρξα-
το δὲ ὁ τῷ ἐκκλησιῶν πόλεμ^ο ἐνθενδε.
ἀναστάσιος τις πρεσβύτερ^ο, τῷ γνώμῃ
κακόδοξ^ο, νεσοεῖς καὶ τῷ νεσοεῖς ἰσδαί-
κῶν δογματῶν διάπυρ^ο ἐραξῆς, ὅς καὶ συν-
ἐκδημος οἱ γέγονε πρὸς τῷ ἐπὶ σκοπῶν
ἀπαίρεντι, ὅτε καὶ θεοδώρ^ο κατὰ τῷ μο-
νησῆσαν στυλίων ὁ νεσοεῖ^ο, τῆς εὐσε-
βείας παρετέστη, τῶν ἐμὲν διδασκα-
τῶν ἀεροασάμῳ, ὡς θεοδέλω ᾧ εἰτέτων
ἐπιστολικῶς γεγραπῆαι τὰς διαλέξεις τῷ
φιλοχρίστῳ λεῶ ποιέμῳ ἀνά τῷ ἐκ-
κλησίαν κωνσταντινικῶν, ἀναφανδὸν ἐ-
τόλμησεν εἰπεῖν, θεοτόκον τῷ μαρίαν
καλεῖτω μηδεῖς. Μαρία γὰρ ἀνθρώπ^ο
ἦν ἡ τῷ ἀνθρώπῳ δὲ θεὸν τεχθῆναι ἀδύ-
νατον. πρὸς ταῦτα τῷ φιλοχρίστῳ λεῶ
δυσχεράναι^ο, καὶ βλασφημίαν εἰκότως
ἠγεμῆναι τῷ διαλέξειν, νεσοεῖ^ο ὁ τῆς

Quandoquidem Nestorius, lin-
gua illa DEO inimica: alterum
Caiaphæ Concilium: officina blasphem-
iæ, in qua condito pretio iterum
venditur Christus, divisus atque discer-
ptis ejus naturis, cui ne in ipsa quidem
cruce ullum ex ossibus fuerat commi-
nutum, sicuti scriptum est, nec tunica
illa textilis à Deicidis discerpta fuerat;
ille, inquam, Nestorius vocem quidem
Deiparæ, quæ à multis probatissimis
Patribus, Sancti Spiritus afflatu fabri-
cata fuerat, rejecit ac repudiavit: Chri-
stiparæ autem vocabulum, tanquam
adulterinam monetam, à se culum at-
que efformatum vice illius supposuit:
Et innumeris bellis Ecclesiam replevit,
civilis sanguine eam inundans: mate-
riam nequaquam mihi defuturam esse
spero ad historiam apte & concinne
disponendam, meque eam ad exitum
usque perducturam esse, si opitulante
Christo, qui super omnia est Deus, ab
impiissimi Nestorii blasphemia exorsus
fuero. Porro Ecclesiarum bellum hinc
originem sumpsit. Fuit quidam Ana-
stasius Presbyter, haud quaquam sanæ
fidei; Nestorii ejusque Judaicorum
dogmatum fautor acerrimus; qui eti-
am Nestorium ad Episcopatum urbis
Regiæ proficiscentem fuerat comita-
tus; quo quidem tempore Nestorius
apud Mopsuestiam congressus cum
Theodoro, auditâ illius doctrinâ, à re-
cta pietate deflexit, sicut in Epistola
quodam de his rebus agens scribit The-
odulus. Hic igitur Anastasius cum in
Ecclesia Constantinopolitana sermo-
nem haberet ad populum Christi a-
mantem, ausus est palam ac diserte di-
cere: Mariam nemo Deiparam vo-
cet: Nam Maria homo fuit. Fieri
autem non potest, ut ex homine na-
scatur Deus. Iis auditis, cum Popu-
lus Dei graviter commotus esset, & ser-
monem illum, uti par erat, blasphem-
iam duceret, Nestorius auctor illius
blasphemiarum, non modo Anastasium
Kk